

О. В. Скалецька, здобувач
ВПНЗ “Європейський університет”, м. Львів

НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

За сучасних економічних умов розвитку кредитування сільськогосподарських підприємств в Україні набуває позитивних тенденцій. Зокрема, спостерігається приріст сум виданих кредитів, так, за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, станом на листопад 2011 р. в галузь надано кредитів на суму 11 764 млн. грн., з них – 8 298 млн. грн. – короткострокові кредити. Спостерігається значна перевага короткострокового кредитування, що підкреслює специфіку галузі. Проте, темпи росту обсягу сільськогосподарського виробництва в Україні є незначними. Так, за 2011 р. зростання обсягів виробництва сільськогосподарської продукції становить 0,5 % в порівнянні з 2010 р. Отже, необхідним є впровадження стратегічних планів щодо розвитку сільського господарства в країні, які повинні передбачати зміни в системі кредитування с\г підприємств. Зокрема, необхідно виділити той факт, що механізм кредитування потребує вдосконалення з точки зору впровадження інноваційних процесів.

Для досягнення позитивного ефекту в розвитку кредитування с\г підприємств є необхідним впровадження нових методів в дану сферу кредитування. Зокрема, форвардне кредитування, факторинг, форфертування, проектне фінансування та лізинг тощо.

Виділимо переваги даних видів кредитування як для кредитора, так і для позичальника.

Переваги форвардного кредитування с\г підприємств:

- с\г має гарантію від банку щодо отримання кредиту в чітко визначені терміни, що дає можливість спрогнозування діяльності;
- дозволяє кредитору чітко спрогнозувати кредитний портфель банку;
- можливі тенденції до зниження вартості кредиту (компенсація відсоткової ставки з боку НБУ);
- посилення трудової та фінансової дисципліни позичальника тощо.

Основною перевагою факторингових операцій для с\г підприємства є гарантія повернення платежу. Факторинг дає змогу зменшити витрати на розрахункові операції та зосередити діяльність підприємства на максимізації прибутку. Проте, зі сторони банку впровадження такого виду операцій потребує додаткових витрат, так як вони можуть ефективно функціонувати за умови постійного моніторингу позичальника.

Форфертування – один із найпоширеніших методів рефінансування комерційного банку.

Форвертування є дуже вигідним для с\г підприємств, зокрема, імпортерів. В основному можемо виділити наступні його переваги.

1. Прискорює оборот капіталу – можливість отримання коштів відразу після відвантаження продукції чи надання послуг.
2. Відкриття доступу до міжнародних кредитів.
3. Економія витрат на управлінні боргом.
4. Мінімізація ризиків діяльності підприємства (ризик коливання відсоткових ставок, ризик платоспроможності боржника тощо).

Проектне фінансування – поширений в іноземних банках вид кредитування, який ще не набув розповсюдження в українській економіці. Проектне фінансування передбачає забезпечення підприємство кредитними коштами та на визначені цілі, а саме, на реалізацію окремого проекту, за рахунок якого і погашається кредит.

Такий вид кредитування є прибутковим та вигідним, як для позичальника, так і для кредитора. Основними його перевагами є:

- можливість реалізації проекту та отримання додаткового джерела доходу для підприємства;
- гарантії отримання коштів під повну реалізацію проекту;
- вид довгострокових інвестицій, що дають гарантії повернення інвестиційних коштів та повну оплату за користування ними тощо.

Лізинг – це прогресивний метод матеріало-технічного забезпечення. Для реалізації кредитного лізингу у сфері сільського господарства вагомим поштовхом може стати організація спеціалізованих, у даній сфері, установ. Це дасть можливість, зокрема, проводити лізингові операції з урахуванням специфіки та потреб с\г підприємств.

Можемо виділити наступні переваги лізингу.

1. Оновлення машин та устаткування с\г підприємств (на даний час спостерігається тенденція використання с\г підприємствами застарілого оснащення, що зумовлює гальмування їх загального розвитку).
2. Механізм кредитування дозволяє зменшити навантаження на позичальника (можливість оплати кредитної суми частинами, при чому об'єкт лізингу вже знаходиться у власності позичальника).
3. Лізингова компанія отримує плату за надання послуг та гарантії повернення лізингових сум тощо.

Перелічені переваги нетрадиційних видів кредитування с\г підприємств дають підстави стверджувати, що їх впровадження є необхідним етапом у процесі реформування механізмів кредитування в даній сфері.

На основі вище сказаного, можемо стверджувати, що запровадження інноваційних методів кредитування с\г підприємств в Україні має значні перспективи, так як дозволить вдосконалити систему кредитування та дати поштовх у темпах розвитку сільського господарства.

Скалецька, О.В. Нетрадиційні методи кредитування сільськогосподарських підприємств: переваги та перспективи розвитку [Текст] / О.В. Скалецька // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції (24 - 25 травня 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2012. - Т. 2. - С. 172-174.